

Sākotnējie klīniskie simptomi un izmaiņas laboratoriskajos rādītājos bērniem ar autoimūna hepatīta diagnozi

*Ieva Puķīte^{1,2}, Inīta Kaže¹, Madara Kreile^{1,3},
Jeļena Sergejeva¹, Ilze Briuka¹*

¹ Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Pediatrijas katedra, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Molekulārās ģenētikas zinātniskā laboratorija, Latvija

Ievads. Autoimūnais hepatīts ir bērnu un pusaudžu vecumā reti sastopama, progresējoša, iekaisīga aknu sasilšana, kurai raksturīgi variabli klīniskie simptomi. Sākotnēji hepatītam var būt asimptomātiska gaita un izmaiņas laboratoriskajās atradēs; var būt gadījuma atrade, līdz pat 40 % gadījumu simptomi līdzinās akūtām vīrusu hepatītam, bet atsevišķos gadījumos pacientiem attīstās fulminanta aknu mazspēja. Laboratoriskajos rādītājos paaugstinās aknu transamināžu līmenis, ir nosakāma cirkulējošo autoantivielu klātbūtne un ir paaugstināts imūnglobulīna G līmenis.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījumā analizēti visi pacienti, kuriem diagnosticēts autoimūnais hepatīts Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā no 2007. līdz 2016. gadam. Kopumā šāda diagnoze tika noteikta divpadsmit pacientiem, no kuriem astoņas bija meitenes. Jaunākajam pacientam diagnozes noteikšanas brīdī bija 11 mēneši, vecākajam – 15 gadi un 11 mēneši.

Rezultāti. Vidējais vecums simptomu parādīšanās brīdī bija 10,8 gadi. Četros gadījumos (33 %) pacientu pirmā sūdzība, ar kuru viņu vecāki vērsās pie ārsta, bija dzelte. Trim bērniem (25 %) galvenā sūdzība bija paaugstināta temperatūra, kuru vienam bērnam pavadīja sāpes ceļa locītavā, kā dēļ tika veiktas asins analīzes sakarā ar aizdomām par infekciju slimību. Vēdera apjoma palielināšanās kā ārsta vizītes iemesls bija diviem (17 %) bērniem, vienam (8 %) bērnam iemesls bija sāpes vēderā. Asiņošana no deguna kā pirmais simptoms bija vienam bērnam, un vēl vienam bērnam bija sūdzības par pēdu locītavu pietūkumu ar sīkiem hemorāģiskiem elementiem. Līdzās galvenajām sūdzībām nespēku novēroja pieciem, samazinātu apetīti – diviem bērniem.

Visiem bērniem, kuriem diagnosticēts autoimūnais hepatīts, novērots paaugstināts aknu transamināžu līmenis. Vidējais Alat līmenis – 719,5 U/l, vidējais Asat līmenis – 616,4 U/l. Izteikta holestāzes aina laboratoriskajās analīzēs bija vērojama trim pacientiem ar kopējā bilirubīna līmeņa maksimumu 205 μmol/l. Trombocitopēnija bija vērojama 33 % pacientu, zemākais trombocītu skaits simptomu parādīšanās brīdī bija 33 000. Vidējais imūnglobulīna G līmenis asinīs pacientiem ar autoimūno hepatītu bija 27,36 U/l, bet gamma frakcija – 33,2 % no visa kopējā olbaltuma.

Secinājumi.

1. Autoimūnais hepatīts bērnu vecumā ir reti sastopama patoloģija, jo 10 gadu laikā diagnosticēti tikai divpadsmit gadījumi.
2. Autoimūnā hepatīta klīnisko simptomu dažādība bērnu vecumā ir liels izaicinājums klīnicistam, īpaši primārajā aprūpē.
3. Pacientam ar neskaidras etioloģijas hepatītu neatkarīgi no vecuma vienmēr jāapsver autoimūnā hepatīta iespējamība.